

MUSEUMSPOLITIKK FOR ET LANDSKAP I ENDRING

Museumsstrategi for
Sør-Trøndelag fylke 2015-2018
Vedtatt av Fylkestinget i Sør-Trøndelag, juni 2015

Museumspolitikk for et landskap i endring

Museumsstrategi for Sør-Trøndelag fylke 2015-2018

Vedtatt av Fylkestinget i Sør-Trøndelag, juni 2015

Fylkestinget vedtok 17.06.2015 i sak 67/15 følgende:

1. Forslag til Museumsstrategi for Sør-Trøndelag vedtas med de endringene som er foreslått i saken på bakgrunn av mottatte høringsuttalelser.
2. Det skal utarbeides en handlingsplan som bygger på planens strategier og inneholder økonomiske forutsetninger og prioriteringer.
3. Det videre arbeid med implementeringen av planen og utvikling av konkrete tiltak, vil kreve fortsatt godt prosessarbeid og god samhandling med kommuner, MiST og de lokale museene. Flere tiltak kan settes i verk umiddelbart

Del 1: Forutsetninger og strategier

1	Innledning - Forutsetninger og plangrunnlag.....	5
2	Museumspolitikk for et landskap i endring. Utfordringer og strategier.....	6
2.1	Samfunnsendring	6
2.2	Museumsutvikling i internasjonalt perspektiv	7
2.3	Konsekvenser for museumsstrategier i Sør-Trøndelag	7
3	Strategier	7
3.1	Samfunnsendringer, befolkningsutviklingen og det inkluderende museet	7
3.2	Klima og miljø	8
3.3	Digital utvikling – nye medier	9
3.4	Nye dokumentasjonsområder - innsamling	9
3.5	Samlingsforvaltning	10
3.6	Kunnskap, læring og opplevelse - Museet som læringsarena.....	11
3.7	Frivillige i museene	12
3.8	Lokale museer og historielag.....	12
3.9	Museer og kulturminnevern.....	13
3.10	Museer, arkiv og bibliotek.....	14
3.11	Museene: Besøksnæring og en viktig del av reiselivet.....	15
3.12	Avklaring av roller og oppgaver – Samspill mellom stat og region	16
4	Økonomiske ressurser og prioriterte investeringsområder	17
4.1	Faste offentlige driftstilskudd til MiST AS	17
4.2	Anbefaling:	19
4.3	Lokale museer og museumsutvikling i regionen.....	20
5	Hva er et museum? – Definisjon.	21
6	Museumslandskapet i fylket.....	21
6.1	Museumsreformen og Det nasjonale museumsnettverket	21
6.2	Hovedområdene for museumsvirksomhet i Sør-Trøndelag.....	21
6.3	Museenes dokumentasjonsområder	24
7	Det offentlige ansvaret for museumsdrift og -utvikling.....	25
7.1	Statens ansvar	25
7.2	Fylkeskommunens ansvar	26
7.3	Kommunenes ansvar	26
8	Museumsstrategi fra 2006 - Mål og måloppnåelse.....	27

9	Museene og kulturarven	28
---	------------------------------	----

Vedlegg: Sør-Trøndelag fylkeskommunes eierskapsstrategi for Museene i Sør-Trøndelag AS.

Del 1: Forutsetninger og strategier

1 Innledning - Forutsetninger og plangrunnlag

Ambisjonen med «Museumspolitik for et landskap i endring - Museumsstrategi for Sør-Trøndelag fylke 2015-2018, er at dette skal være et godt retningsgivende dokument for museumspolitikken i hele fylket i planperioden. En handlingsplan skal utvikles på grunnlag av strategien. Den vil konkretisere og problematisere hvordan de enkelte strategiene kan følges opp i forhold til forventninger, forutsetninger og ansvarsfordeling.

Begrepene fornying, inkludering, mangfold og samfunnsansvar har vært ledetråder i utvikling av planen. I planarbeidet har det ellers vært lagt vekt på hvilken betydning samfunnsendringer og befolknings-utvikling bør ha på museumsutviklinga i fylket. Videre har vi forsøkt å drøfte spørsmål omkring klima, miljø og global utvikling.

Foreslåtte utfordringer og strategier tar utgangspunkt i følgende målformuleringer:

- Museene skal være aktive samfunnsinstitusjoner som speiler vår fortid og reflekterer vår framtid og de endringene som skjer i samfunnet.
- Museenes nasjonale, regionale og lokale samfunnsoppdrag skal underbygges.
- Samtlige museer i Sør-Trøndelag skal utgjøre fylkets museumslandskap.
- Museene skal ivareta viktige dokumentasjons- og innsamlingsoppgaver for vår felles kulturarv og være i forkant i bruk av IKT og digitale medier.
- Museene skal være interessante og attraktive og viktige for reiseliv og besøksnæring.
- Museene skal levere museumsopplevelser til og være viktige læringsarenaer for befolkningen i fylket.

En museumsstrategi for Sør-Trøndelag skal være et politisk instrument som skal søke å finne retning for den framtidige museumspolitikken i fylket. Museene i Sør-Trøndelag AS (MiST AS) er en av landets største og viktigste museumsorganisasjoner og består av ni avdelinger. Videre omtales disse som MiST. Når vi skriver «alle museene» i planen, menes både MiST, de lokale museene og de øvrige statlige museene.

Om MiST se del 2, s.21

I tillegg til Kulturdepartementets statlige perspektiv, ivaretar fylkeskommunen og kommunene det regionale og lokale kulturpolitiske ansvaret for museene. Det er viktig å se på roller og oppgaver

som er pålagt av Kulturdepartementet i sammenheng med fylkeskommunens og kommunenes kulturpolitiske ansvar. Det er samspillet mellom alle tre forvaltningsnivåene som til sammen har en avgjørende betydning for museenes økonomi og utvikling.

Se videre del 2, s.26

Eksisterende Strategisk museumsplan for Sør-Trøndelag har i perioden fungert som en god retningsgiver for utviklingen av MiST og forhåpentligvis andre museer. Det har gått mange år siden planen ble vedtatt. Mye er oppnådd, men noen områder krever fortsatt oppmerksomhet og bør følges opp.

Se del 2, s.28

2 Museumspolitikk for et landskap i endring. utfordringer og strategier.

2.1 Samfunnsendring

Samfunnet endres raskt, og endringene preger hverdagslivet til folk. Ideologier, kulturuttrykk, sosiale og økonomiske forhold påvirkes av globale strømninger. Endringer i befolkningen er en del av dette bildet, og selv om spådommer om framtida er usikre, kan vi se noen utviklingstrekk som vil prege samfunnet i årene framover.

Statistisk sentralbyrås analyser¹ viser at befolkningsutviklingen i Norge fram mot 2060 vil være preget av en større andel borgere med innvandrerbakgrunn (personer født i utlandet og deres norskfødte barn regnes med her). I 2020 beregnes innvandrere og deres barn å utgjøre 15 prosent av befolkningen, i 2060 ca. 25 prosent. Dagens tall er ca. 12 prosent. For Sør-Trøndelag er dette tallet i underkant av 10 prosent. Det antas at en stor del av denne økningen vil være folk fra østeuropeiske land.

En av konsekvensene av et kulturelt mangfoldig samfunn, er at enkelte grupper strever med å finne en naturlig tilhørighet til det norske samfunnet, noe som igjen skaper motstand i enkelte grupper etnisk norske. Museene er dannelses- og læringsinstitusjoner som kan være viktige aktører i å skape kulturell forståelse og aksept for forskjeller, og samtidig bygge opp omkring et demokrati hvor alle deltar. De lokale museene kan ha særlige forutsetninger for å integrere innvandrere.

En annen demografisk tendens, er at vi får en stadig økning av antallet eldre. Disse har bedre økonomi, mer utdanning og er friskere enn tidligere generasjoners eldre. Undersøkelser viser at denne gruppen er blant de største brukerne av kulturtilbud som museer. Samtidig skjer det endringer som fører til at samfunnet blir stadig mer urbanisert. Kommunene rundt Trondheim, inklusive Malvik, Klæbu, Skaun, Orkdal, Melhus, og Midtre Gauldal, vokser sterkt, mens de øvrige kommunene unntatt Hitra og Frøya har svært liten eller ingen vekst. Alle kommuner har innvandring fra andre land, men Hitra og Frøya skiller seg imidlertid ut med høye innvandringstall på grunn av arbeidsinnvandring.

¹ Helge Brunborg og Inger Texmon, "Befolkningsframskrivninger 2010-2060," *Økonomiske analyser* 4/2010 (2010),

Teknologien utvikles radikalt og raskt. Dette gjør at bruken av kulturtilbud er annerledes enn før. Forventninger og krav til opplevelse, innhold og tilgang til kulturtilbud preges mer av den digitale mediehverdagen enn det fortidens museumsplanlegging har tatt høyde for.

2.2 Museumsutvikling i internasjonalt perspektiv

Internasjonale trekk i museumsutviklingen vil også påvirke hvordan museene i vår region utvikler seg, både gjennom myndighetenes styring og gjennom museenes egne internasjonale nettverk. Norge er et lite land og de ulike museumsprofesjonene blir mer og mer spesialisert. Museene må også derfor ut i verden for læring og utvikling.

2.3 Konsekvenser for museumsstrategier i Sør-Trøndelag

De samfunnsmessige endringene vil ha betydning for museene på mange måter: de berører hvilke tema og historier som skal dokumenteres/bevares, de berører hvem det skal formidles til, hva som skal formidles, og hva som er målet med samlingene og formidlingen. Det berører også hvilke metoder som tas i bruk i formidlingen, etter hvert som den teknologiske utviklingen og spredning av denne endrer bruksmønstre og forventninger i kulturfeltet.

Norske myndigheter stiller krav om at museene skal være kritiske aktører i norsk samfunnsdebatt og samfunnsutvikling. (St.meld. nr. 48 (2002-2003) «Mer åpenhet, mer demokrati, mer humanitet» - disse tre begrepene har etter terrorangrepene 22.juli, 2011 kommet til å stå som ideelle mål for et samlet norsk samfunn. Også museene kan bidra til at disse ordene blir virkeliggjort, gjennom formidlings- og innsamlingspolitikk som bygger opp om fellesskap og inkludering, heller enn å videreføre et tradisjonsbasert etnisk norsk identitetsfokus. Museene skal bidra til å styrke et åpent og inkluderende demokrati gjennom sin rolle som dannelses- og læringsinstitusjoner.

Det norske samfunnet er et flerkulturelt samfunn med stor spennvidde i sosial og etnisk tilhørighet. En viktig oppgave er som følge av det, å bidra med kunnskapsbaserte perspektiv til forståelsen av samfunnets historiske utvikling og sammenhengene mellom fortid, nåtid og fremtid. Det innebærer at museer og arkivinstitusjoner skal dokumentere samfunnet på en mest mulig allsidig og bred måte, og at de skal være tilgjengelige for alle samfunnets medlemmer. Museene må ha en inkluderende praksis, hvor også innsamling, dokumentasjon og bevaring kobles til rollen som samfunnsinstitusjon.

3 Strategier

3.1 Samfunnsendringer, befolkningsutviklingen og det inkluderende museet

Endringene i samfunnet skjer raskt. Ideologier, kulturuttrykk, og sosiale og økonomiske forhold påvirkes av globale strømninger. Museenes virksomhet vil bli påvirket av flere utviklingstrekk:

- Befolkningsutviklingen i Norge fram mot 2060 vil være preget av en større andel borgere med innvandrerbakgrunn.
- Antallet eldre med bedre økonomi, mer utdanning og som er friskere enn tidligere generasjoners eldre, øker.
- Sterk sentralisering og urbanisering.
- Rask teknologisk utvikling.
- Utdanningsnivået i befolkninga øker.

Museene skal reflektere den befolkningsmessige sammensetningen i samfunnet, både i innsamling og formidling. For å gjøre museene mer inkluderende og mangfoldige, må nye målgrupper prioriteres. Museene kan også være viktige aktører for å skape kulturell forståelse og aksept for forskjeller, og samtidig bygge opp omkring en demokratisk utvikling.

Strategier:

- Barn, unge og eldre bør fortsatt være en viktig målgruppe for museene, men folk med innvandrerbakgrunn og andre som sjelden besøker museene, bør gis en klar prioritet i de nærmeste årene.
- Kulturelt mangfold bør være en naturlig og synlig del av strategier, programarbeid, personalpolitikk.
- Krav om universell utforming skal være oppfylt ved alle nybygg og rehabilitering av eldre driftsbygninger. Det skal arbeides for å finne fleksible løsninger for økt tilgjengelighet til antikvariske bygninger for ulike grupper med funksjonshemming.

3.2 Klima og miljø

Klima, miljø og ressurstilgang er blant de største utfordringene verden står overfor. Global knapphet på, og skjevfordeling av ressursene, kan gi endring i forbruksmønsteret lokalt. Gjenbruk, miljøvennlige produkter og produksjon, og bruk av fornybare energikilder har allerede stor innflytelse på byggteknologi. I Regional planstrategi for Trøndelag, er klimautfordringen trukket fram som hovedtema i perioden, og den sier at "klimahensyn vil måtte implementeres innen de fleste sektorer og politikkområder".

Museenes samfunnsrolle og den langsiktighet museene arbeider med, gjør spørsmålet aktuelt også for denne sektoren. De skal være aktive deltakere i samfunnsdebatten, og kulturarven skal gjøres relevant i denne debatten. I miljø- og klimaspørsmål krever global påvirkning aktive lokale valg. Museene må utnytte sin mulighet til å påvirke valg av lokale og regionale tiltak, og utforme en plan for dette. Med andre ord kan museenes samlinger og formidling være en ressurs i miljøarbeidet.

I tillegg er museene forvaltere av en stor eiendomsmasse, er rimelig store utbyggere av nye bygninger, og har et omfattende transportbehov. Bygninger og gjenstander kan også være truet av økt luftfuktighet på grunn av klimaendringene. I tillegg kan museale bygninger bli truet av økning av havnivået.

Strategier:

- Gjennom egne klima- og miljøtiltak har museene mulighet til å framstå som gode eksempler. Nye museumsbygg bør være gode referansebygg.
- Ved utvikling av planer for forvaltning av museenes samlinger bør det tas hensyn til om klimaendringene krever nye konserveringstiltak.

3.3 Digital utvikling – nye medier

Teknologien gir ny brukeratferd og nye muligheter for formidling. Det 21. århundrets generasjoner vil i økende grad være brukere av digitale medier. Forventninger og krav til opplevelse, innhold og tilgang til kulturtilbud preges av den digitale mediehverdagen. Museene i Sør-Trøndelag, MiST har vært med i utviklingsfronten, og har utført et stort arbeid med utvikling og bruk av digitale verktøy i samarbeid med sentrale organer. Flere tusen gjenstander og foto fra Trøndelag er i dag tilgjengelige via digitaltmuseum.no. Dette er kunnskap som er et viktig ledd i en demokratisk utvikling.

Alle museene i MiST skal ha et høyt digitaliseringsnivå. I dag er det noen som har kommet svært langt, og noen som fortsatt er på startstreken. Samtidig bør museenes kunnskapsproduksjon i størst mulig grad publiseres fritt tilgjengelig og digitalt. Det er i dag et lovkrav at offentlige nettsteder og andre digitale medier skal være universelt utformet og tilgjengelig for alle. Dette må også følges opp av museene.

Lokalmuseene og historielagene er nå i ferd med å få et egnet redskap for registrering og dokumentasjon. De har et stort behov for opplæring og kompetanse i bruk av registreringsprogram og publisering.

Strategier:

- Utvikling av digital infrastruktur og digitalisering av samlingene bør fortsatt være høyt prioritert. Samlingene bør være fritt tilgjengelige for alle.
- Museene bør bidra til at Sør-Trøndelag fremstår som en av de fremste regionene i utvikling av digital dokumentasjon og formidling på kulturområdet, og vil stimulere til næringsutvikling og vekst på dette området.
- Kulturrådet og Kulturdepartementet bør i sterkere grad arbeide for nasjonale retningslinjer og standarder.
- Lokale museer og historielag må i samarbeid med kommunene, fylkeskommunen og MiST prioritere digitalisering av samlingene de forvalter. Disse er en viktig del av vår kulturarv.
- Nettsteder og andre digitale medier skal være universelt utformet.

3.4 Nye dokumentasjonsområder - innsamling

Museene har et nasjonalt og et regionalt ansvar for dokumentasjon av vår materielle og immaterielle kulturarv. Det dreier seg om tradisjonelle dokumentasjonsområder og nyere kunst- og kulturuttrykk. Globalisering, endring i produksjonsmønstre, innvandring og økt reisevirksomhet, gjør at valg og planlegging av innsamlings- og dokumentasjonsområder blir annerledes i dag enn i de foregående århundrer. Samtidig skal vi dokumentere, komplettere og sikre det materialet som finnes på museene. Det er i dag mange dokumentasjonsoppgaver som må fullføres. Det krever også at koordineringen mellom museene er god, og at det nasjonale leddet tar aktivt del i arbeidet.

Samfunnsutviklingen gjør at det er nødvendig å vurdere nye dokumentasjonsområder, og fornye de etablerte områdene. Kunnskap om nye nordmenns kultur og religion bør finnes på våre museer. Det er på museet du bør gå for å finne kunnskap om den vietnamesiske befolkningen som kom hit etter

1975. Og det er på museet du bør gå for å få vite mer om alle de 30-40 nasjonene som er representert som arbeidstakere i den moderne havbruksindustrien. Det er gjennom systematisk innsamling og dokumentasjon museene kan bidra. Dette bidraget kan igjen føre til større gjensidig forståelse, og dermed mindre spenning, mellom ulike kulturer i et lokalsamfunn.

Strategier:

- Museenes innsamlingsstrategier bør reflektere de kulturelle endringer som vi har opplevd siden midten av forrige århundre og til i dag. De bør være et ledd i en nasjonal innsamlingsplan.
- For å sikre et kontinuerlig og godt dokumentasjonsarbeid, bør dette koordineres og ressursene samkjøres slik at flere museer kan arbeide med samme tema der dette er naturlig.
- Hele museumslandskapet inklusive de statlige museene bør involveres i dette arbeidet.

3.5 Samlingsforvaltning

MiST AS består av åtte tematiske museer med svært ulike samlinger og dermed ulike behov for konservering og magasinering. To av museene er museer for kunst, kunsthåndverk og design. Det er en betydelig underkapasitet på konserveringsområdet. En tilstandsundersøkelse som ble gjennomført på flere av museene i 2008 viste at mye godt og systematisk arbeid er gjennomført, men undersøkelsen viste også at det er et stort etterslep innen arbeidsområdet samlingsforvaltning, både innen det forebyggende feltet og når det er snakk om akutt behov for direkte konservering. I dag er også bevaring av de digitale samlingene et viktig spørsmål.

De fleste museene i MiST har uttrykt at de har behov for et såkalt nærmagasin i tillegg til et sentralt fellesmagasin. Fysisk avstand mellom enhetene er også en utfordring, men med gode digitale kataloger er dette problemet lettere å håndtere. En samordning av konserveringstjenestene har også vært drøftet. Konserveringsverkstedet på Sverresborg ble opprettet som et regionalt tiltak med støtte fra staten.

Plan for samlingsforvaltning som MiST har utviklet, gir en god oversikt og klare mål for dette området, og bør være et utmerket utgangspunkt for samordning med de øvrige museene i fylket. Lokalmuseenes samlinger utgjør en svært viktig del av kulturarven og er grunnlag for kunnskapsproduksjon og formidling. Det er derfor viktig at disse blir prioritert med hensyn til konservering og bevaring.

Å gi publikum tilgang til samlingene er en viktig oppgave som det til nå ikke er arbeidet nok med. Begrep som åpne magasin og publikumsmagasin er aktuelle i denne sammenhengen. Sist, men ikke minst, er det viktig med en velorganisert konserveringstjeneste som er i stand til å ta seg av akutte behov for å berge materiale som ellers vil gå tapt.

Strategier:

- Det bør utarbeides en plan for samlingsforvaltning som gjelder alle museene og som tar stilling til konserveringsbehov, utvikling av publikumsmagasin, nærmagasin og felles magasinløsninger.

- Konserveringstjenestene bør styrkes, og samarbeidet mellom MiST AS, Vitenskapsmuseet og Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider på dette området bør utvikles.
- Det bør gjennomføres en ny tilstandsundersøkelse i planperioden.
- Det vurderes om museene kan ha en mer aktiv rolle i samarbeid med skolene i form av undervisningsopplegg eller lignende tiltak.

3.6 Kunnskap, læring og opplevelse - Museet som læringsarena

Museene som arena for kulturelle møter og dialog med grupper som ikke har museene i sitt kulturelle repertoar, er et spørsmål som opptar museer nasjonalt og internasjonalt. Barn og unge har vært og vil fortsatt være viktige målgrupper, og gjennom tiltak som den kulturelle skolesekken har museene utviklet stadig nye kvalitetstilbud til skoleklasser. Rockheim har utvilsomt tilført både landet og regionen et større formidlingsmetodisk spekter.

Museenes rolle som dannelsesinstitusjoner og kritiske samfunnsaktører medfører at det må satses mer på grupper som tradisjonelt ikke har brukt museene. Museene har blant annet vist resultater med å gi unge i utsatte posisjoner læringsmuligheter. Den økende gruppen friske eldre bør også være en viktig målgruppe.

Museene i regionen byr på et stort mangfold av utstillinger og formidlingstiltak, og de ulike enhetene i MiST har en høy standard på dette området. Tilbudet varierer fra togtur med museumsjernbane, museumsteater og seiling med råseil, til populærmusikk og eksperimentelle kunstutstillinger. Formidling via digitale medier utvikles raskt. Refleksjon og fornying er viktig for utvikling av opplevelsesaspektet og den pedagogiske virksomheten ved museene. Nye virkemidler må tas i bruk når museene skal møte nye brukere og målgrupper og for å gjøre museumsinnholdet tilgjengelig for alle. Museene skal være en god arena for kulturelle møter og dialog mellom ulike mennesker. De skal derfor være aktuelle i sin formidling og fremme kritisk refleksjon og aktiv deltakelse i samfunnsutviklingen.

Museene er sentrale aktører innen formell, så vel som uformell læring, gjennom utvikling av gode kvalitetstilbud til et bredt spekter av brukere. Begrepet livslang læring har i de siste årene fått stadig større oppmerksomhet. Livslang læring er et middel til at befolkningen lettere kan møte de nye utfordringer i samfunnet, men blir også sett på som en vei til personlig vekst, til å skape aktive samfunnsborgere og å fremme demokrati.

Det kreves en sammenheng mellom innsamling, dokumentasjon, forskning og kunnskapsproduksjon og formidling. Dette igjen krever god samhandling og planlegging. Det er utfordrende å prioritere nye målgrupper samtidig som museene skal tenke ut nye metoder, benytte ny teknologi og være mer synlig i formidlingen.

Det er stadig aktuelt for museene å benytte andre formidlingsarenaer enn egne. Folkebibliotekene er og kan i enda større grad være en god arena for formidling. Kjøpesentrene burde for lengst ha vært en arena for god museumsformidling til den delen av befolkninga som ikke vanligvis oppsøker museene.

Museene må være bevisst sin definisjonsmakt. Stikkord som livslang læring og dialog bør derfor være sentrale i planlegging av nye utadretta programmer og formidlingstiltak. Det er befolkningen som kan fortelle historiene og tilføre et mer nyansert bilde av samfunnsutviklingen. Dette kan tilføre museene verdifullt materiale som ellers vil gå tapt. Samtidig skal museene fortsatt være en arena for formidling av vår materielle kultur, slik at historien og kulturarven blir relevant og interessant for vår tids samfunn. Planmessig kompetanseutvikling er viktig for at kvaliteten på tilbudene kan ivaretas.

For museene er Den kulturelle skolesekken, DKS og bibliotekene viktige samarbeidspartnere.

Strategier:

- Museenes formidlingsprogram bør reflektere samfunnsrollen, tilgjengelighet, læring, kulturelt mangfold og utvikling av lokalsamfunnene.
- Museene oppfordres til å utvikle nye metoder for dialog med publikum som et ledd i utvikling av nye formidlingstiltak.
- Styrke samarbeidet med Den kulturelle skolesekken og bibliotekene for å utvikle nye former for formidling.
- Tilrettelegging for alle grupper av brukere skal skje på en god og fleksibel måte, og universell utforming må være tema ved utforming av nye formidlingstiltak.
- Det vurderes om museene kan ha en mer aktiv rolle i samarbeid med skolene i form av undervisningsopplegg eller lignende tiltak. DKS er en naturlig samarbeidspartner i dette.

3.7 Frivillige i museene

De frivilliges innsats for museene er av stor betydning. Enkelte deler av museal virksomhet er ikke mulig uten en frivillig innsats. Mange museer, både på internasjonalt og nasjonalt nivå, får i dag store bidrag fra frivillige, både i form av kompetanse, arbeid og økonomi. Det er ingen grunn til å tro at dette ikke vil utvikle seg videre i en positiv retning.

Prognosen for befolkningsutvikling i fylket, peker i den retning at frivillighet som ressurs for museene, ikke trenger å bli mindre. Antallet nordmenn over 67 år fram til 2060 vil øke fra 0,6 mill. til 1,5 mill., og antallet over 80 år vil øke fra 230.000 til 650.000. Mye tyder på at også dagens 80-åringene både vil leve lenger enn før og mestre sine daglige aktiviteter bedre enn tidligere generasjoner av 80-åringene. Grunner til denne store veksten av eldre, er at det ble født langt flere barn fra midten av 1930-årene, levealderen er stadig økende og vi har relativt høy innvandring.

Strategier:

- Skal museene lykkes godt i samarbeidet med frivillige, må de frivillige tas godt vare på og være inkludert i museenes planarbeid.
- Museene må være tydelig på hva de ønsker av de frivillige.
- De frivillige må involveres i museets dialogarbeid og få lov til å arbeide for «sitt museum».

3.8 Lokale museer og historielag

I Sør-Trøndelag har ikke de lokale museene vært involvert i eller nevneverdig påvirket museumsreformen og museumskonsolideringen. Disse museene utgjør en viktig del av fylkets museumslandskap, og forholdet mellom disse og de større museene i regionen er viktig for vår

kulturarv. De konsoliderte museene som i dag utgjør MiST, er de som fra før mottok statlige og fylkeskommunale driftsmidler. Det har lenge vært uttrykt et ønske og et behov fra de øvrige museene i fylket om et tettere samarbeid med MiST. Gjennom et slikt samarbeid ønsker en å heve lokalmuseenes profesjonalitet og attraktivitet. Samarbeidet har dreid seg om konservering, fotobevaring, katalogisering og i stor grad utstillingsarbeid. Kommunene Selbu og Malvik har valgt å samarbeide om en regionkonservator tilknyttet MiST.

I mange kommuner i fylket finnes det museer med lønnet bemanning i en eller annen form, mens mange baserer seg kun på frivillig innsats (se side 15). De fleste samarbeider med museer i MiST med hensyn til rådgiving og praktisk bistand. Forholdet mellom lokalmuseene og museene i MiST og regionalt samarbeid, bør videreutvikles. Kystmuseet i Sør-Trøndelag har avtaler med kommunene Snillfjord, Frøya og Hitra for å løse lokale museumsoppgaver. MiST har gjennom Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum ansvar for Austråttborgen og Hannah Ryggen utstillinga i Ørland kulturhus. Et ytterligere samarbeid mellom MiST og Ørland kommune bør kunne utvikles i retning av en form for konsolidering eller samarbeidsavtale og ved at Ørland kommune blir en av vertskommunene i MiST. Et tettere museumssamarbeid på Fosen kan også være aktuelt.

Historielaga i fylket spiller en stor rolle i arbeidet med innsamling og bevaring av trøndersk kulturarv. De er også sentrale når det gjelder drift av og frivillig innsats for de lokale museene. I 2012 ble det blant annet satt i gang en digital registrering i lokalmuseene i et samarbeid mellom Sør-Trøndelag historielag, Kultur-IT (Kultur IT utvikler felles IT-løsninger for kultursektoren i samarbeid med museene), MiST og fylkeskommunen.

Samarbeidet mellom MiST og de øvrige museene i Sør-Trøndelag bør utvikles slik at de lokale museene blir en synligere del av museumslandskapet. De lokale museene må utvikle det faglige samarbeidet med den omfattende kompetansen som finnes i MiST. MiST har et spesielt ansvar for å yte museumstjenester til de lokale museene i regionen. Etter dannelsen av MiST skal dette være ivarettatt, men tjenestene er fortsatt uklart organisert og en mangler et avtaleverk for omfanget av disse tjenestene.

Strategier:

- I samarbeid med kommunene bør en søke å finne fram til gode og stabile løsninger på museumsutvikling og museumssamarbeid i fylket. Organisering av en rådgivingstjeneste kan være aktuell.
- Opprettelse av flere regionkonservatorordninger kan være en måte å løse dette på, men andre samarbeidsformer kan være like aktuelle.
- Kommunene må aktiviseres ytterligere for å styrke dette samarbeidet. Fylkeskommunen kan spille en rådgivende og koordinerende rolle dersom det ønskes.
- Det bør utformes en avtale med MiST AS der omfanget av museumstjenester bestemmes, og fylkeskommunens rolle og innsats bør avklares.

3.9 Museer og kulturminnevern

Kulturvern, museumsvirksomhet og kulturminnevern er nært beslektet, men organiseringen av områdene er komplekse. Museumsområdet sorterer under Kulturdepartementet (KUD) og kulturminnevernet har sitt mandat fra Miljøverndepartementet (MD)/Riksantikvaren. Kulturrådet spiller i dag en viktig rolle overfor museene, men har ikke den samme direktoratsfunksjonen som

Riksantikvaren har i kulturminnevernet. Fylkeskommunen er myndighet for kulturminneområdet, og er tillagt ansvar for oppfølging av museene i Det nasjonale museumsnettverket.

De fleste museene er forvaltere av kulturminner i større eller mindre grad. Derfor bør det være et tett samarbeid mellom museer og kulturminnevern. Kompetanse på fagmessig god sikring og vedlikehold av kulturminner finnes på flere av museene, ikke minst innenfor vern av bygninger. Det er behov for et tettere samarbeid mellom museer og kulturminnevern på flere områder, men spesielt innenfor bygningsvern.

Etter at Norge sluttet seg til UNESCO-konvensjonen om immateriell kulturarv, er oppfølging av konvensjonen en viktig utfordring. Museene har ansvar for det immaterielle kulturvernet, men dette bør også være en viktig del av kulturminnevernet.

Verdensarv Røros, Orkla Industrimuseum med Thamshavnbanen, Sverresborg, Ringve, er noen av våre viktigste nasjonale kulturminner og som sådan også attraktive turistmål. I tillegg skal DS Hansteen, bli en del av MiSTs ansvar. En kan selvsagt utvide denne lista, men den er lang nok til å illustrere det tette samarbeidet en bør ha mellom museer og kulturminnevern. Kompetanse på fagmessig god sikring og vedlikehold av kulturminner finnes hos flere av museene. Bygningsvernsenteret knyttet til Rørosmuseet har i løpet av de ti siste årene utviklet seg til en stor ressurs for antikvarisk bygningsvern for museer, for statlige bygninger knyttet til verdensarven og for private huseiere.

Verdensarv Røros er utvidet til å gjelde hele Circumferensen. Det innebærer at dagens verdensarv strekker seg inn i flere kommuner og fylker. Det er viktig å få en god avklaring på Rørosmuseets viktige rolle som verdensarvsmuseum og kommunenes og fylkeskommunenes samarbeid gjennom Verdensarvsrådet og i tråd med Regionplan for Røros bergstad og Circumferensen. Dette bør samordnes med Hedmark fylkeskommune og Hedmarksmuseene. Rørosmuseet vil sannsynligvis få ansvar for utvikling av et verdensarvsenter.

Strategier:

- Det må utvikles et samarbeid mellom museene og kulturminnevernet om å styrke kompetansen og kapasitet på bygningsvernområdet.
- Museene skal samarbeide med kulturminnevernet, arkiv og bibliotek om oppfølging av UNESCO-konvensjonen om immateriell kulturarv.
- Rørosmuseets rolle og ansvar for oppfølging av Verdensarv Røros med Circumferensen klargjøres og styrkes.

3.10 Museer, arkiv og bibliotek

Med utgangspunkt i Stortingsmelding 22 (1999-2000) om Arkiv, Bibliotek og Museum (ABM) opprettet Kulturdepartementet ABM utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum. Det ble lagt vekt på nødvendigheten av og det fruktbare i et tett samarbeid på ABM-området. Selv om både arkiv, bibliotek og museum befatter seg med kulturvern og kulturarv, så eksisterer det vesentlige kulturforskjeller dem imellom, men også stor forståelse for nødvendigheten av et tett samarbeid i arbeidet med kulturarven. ABM-utvikling ble lagt ned i 2010. Bibliotekdelen ble overført til Nasjonalbiblioteket. Kulturrådet har fått ansvar for utvikling og noe forvaltning på arkiv- og museumsområdet.

I museenes samlinger finnes det et omfattende arkivmateriale som krever arkivkyndig behandling med hensyn til arkivdanning og deponering. Det dreier seg ofte om arkivmateriale knyttet til museenes samlinger, men også rene privatarkiver. Situasjonen for privatarkiver er fortsatt uløst, både når det gjelder ansvar og økonomi. Privatarkiver er betegnelsen på de arkiver som ikke tilhører offentlige etater. Offentlige arkiver er underlagt arkivloven. Det samme gjelder ikke privatarkiver. Dermed er det opp til næringsliv, lag og frivillige organisasjoner å sørge for god etablering av arkiv, arkivdanning. Skal for eksempel MiST AS ta et større ansvar for privatarkivene, har selskapet behov for arkivkompetanse. Sør-Trøndelag fylkeskommune har avtale med IKA-Trøndelag om å gi råd og veiledning til museene i arkivspørsmål. (2014: 150 000 kroner)

Det prosjektsamarbeidet som er gjennomført i de senere årene bør fortsette å utvikles til et varig samarbeid og en klar arbeidsdeling. En ser også gode tilløp til formidlingsamarbeid der en trekker veksler på hverandre. I vår region er det først og fremst Statsarkivet i Trondheim, Interkommunalt arkiv-Trøndelag (IKA) og Museene i Sør-Trøndelag som er samarbeidspartnere. Det har i stor grad dreid seg om digitale baser for foto og gjenstander, men også et sentralt initiert prosjekt knyttet til samarbeid mellom arkiv, bibliotek og museum, Kultimathule. Rockheims suksess bygger på et tett og nært forhold til Nasjonalbiblioteket fra starten av.

Det er svært viktig at samarbeidet mellom arkiv, bibliotek og museum fortsatt utvikles, selv om ABM-utvikling er lagt ned og ansvaret nå er overført til Kulturrådet, Nasjonalbiblioteket og Riksarkivet. Dette bør i større grad samordnes i forholdet til fotobevaring og digital registrering. Her har muligens MiST AS ved Sverresborg den beste kompetansen og bør være førende.

Strategier:

- Samarbeidet mellom museum og arkiv utvikles på områdene arkivdanning, ulike lokalhistoriske arkiver og deponi.
- Ansvaret for privatarkiver avklares, og det bør utvikles privatarkivorganisasjon om mulig med offentlig innsats.
- Museene samordner og tar ansvar for fotobevaring og digital registrering av fotografi.

3.11 Museene: Besøksnæring og en viktig del av reiselivet.

Besøksnæring er reiseliv, aktiviteter og handel i en kommune eller et lokalsamfunn. Museene er en viktig del av besøksnæringene. Det viktigste med begrepet er at det innbefatter lokalbefolkninga, besøkende og for noen kommuner en stadig økende hyttebefolkning. For museene er de nevnte gruppene viktige brukere.

Turisttrafikken til Europa og Norge blir stadig mer variert, blant annet gjennom økt besøk fra asiatiske land. Opplevelsesnæring og de kulturbaserte næringene er den sterkest voksende industrien i verden. Det er en internasjonal tendens til at museene endrer seg fra å være kulturinstitusjoner til å være kulturbedrifter. Mot denne bakgrunn blir det også viktig å definere museene som en del av reiselivet på linje med andre næringene som for eksempel transport- og overnattingsnæringene.

Når turister kommer til et ukjent sted eller et nytt land, søker mange av dem kunnskap om stedets kultur og historie ved å besøke museene. Museene inngår i en totalopplevelse sammen med

regionens natur- og fritidsmuligheter, samt tilbud av handel, underholdning og matopplevelser. Museene er, og kan styrke seg som, magneter som bidrar til salget av regionen i reiselivsmarkedet. Det handler om å utvikle attraksjonsverdien og vektlegge det spesielle, noen vil si det sære, ved hvert enkelt museum. Museene og reiselivet har felles utfordringer i å skape sammenheng og positive effekter som øker attraksjonsverdien og kvaliteten på opplevelse, læring og formidling.

Museene må videreutvikles som attraksjoner og reiselivsmål og samtidig ivareta de kvalitetskriterier og spesifikke arbeidsområder som de har. For å utvikle attraksjonsverdien må de fremstå som innbydende og særegne sammen med andre opplevelsestilbud i konkurransen mellom denne regionen og andre reisemål. Det er en viktig utfordring å utvikle museene videre til å bli enda bedre og enda mer tilgjengelige for publikum. Dette stiller blant annet krav til tilgjengelighet på flere språk og tilrettelagt formidling for ulike kulturer. «Den utforskende turist» skal i møte med museene få tilfredsstilt sitt ønske om å oppdage, oppleve og lære.

Museene har et behov for å styrke sitt samarbeid med de tilreisende som kundegruppe. Museumstilbudet henger for dårlig sammen, og de konkurrerer mer enn de utfyller hverandre. Samarbeidet med de øvrige reiselivsaktørene må også forbedres med vekt på å skape helhetlige salgbare reiselivsprodukt der pris og kvalitet henger sammen.

Strategier:

- Museenes potensiale som en del av besøksnæringen bør utvikles.
- Museene bør i samarbeid med reiselivet og reiselivets organisasjoner, videreutvikle forståelse for markedet og bør økes.
- Det bør bli tettere samarbeid mellom museene om nye produkter og markedsføring der «tematurisme» er et av nøkkelordene, og aktiviteter er et viktig stikkord.
- Det bør utvikles et helhetlig guidetilbud for museer og kulturminner.

3.12 Avklaring av roller og oppgaver – Samspill mellom stat og region

Det er behov for, på bakgrunn av erfaring fra snart 12 år med ny forvaltningsordning og museumsreform, å bli mer presis på fordelingen av det politiske og faglige ansvaret mellom fylkeskommunen på den ene siden og Kulturdepartementet og Norsk kulturråd på den andre. Dette gjelder spesielt i forholdet til MiST AS.

Eierskapet ligger i regionen, og vertskommunene og fylkeskommunen bruker til sammen 36 millioner på tilskudd til MiST. Eierskapet skal ivaretas gjennom generalforsamlingen. De administrative leddene i kommuner og fylkeskommune skal følge opp de politisk vedtatte tilskuddsbeløpene og eventuelle vedtatte føringer. Fylkeskommunen og vertskommunene i MiST bør ha et tett samarbeid.

Det er lite eller ingen formell kommunikasjon med det statlige nivået med hensyn til forvaltning og prioriteringer. Regionen føler seg bundet av det som vedtas i Statsbudsjettet, og ønsker en dialog på et tidlig tidspunkt.

Museumsstiftelsene (eierstiftelsene) skulle i utgangspunktet ha en ganske passiv rolle i forhold til MiST AS. Det viser seg at flere av dem er svært aktive i sin rolle for å ivareta eierskapet. Dette bør avklares og rollen bør bli bedre definert.

Strategier:

- Det tas initiativ til en dialog med staten om rolle og ansvar i forhold til MiST AS.
- Dialogen med Kulturdepartementet om den årlige budsjettsøknaden fra MiST AS må formaliseres.
- Minst et årlig eiermøte i MiST AS.
- Museumstiftelsenes rolle som eiere av eiendom og samlinger i MiST, må avklares.
- Samhandlingen mellom vertskommunene i MiST og MiST bør styrkes.

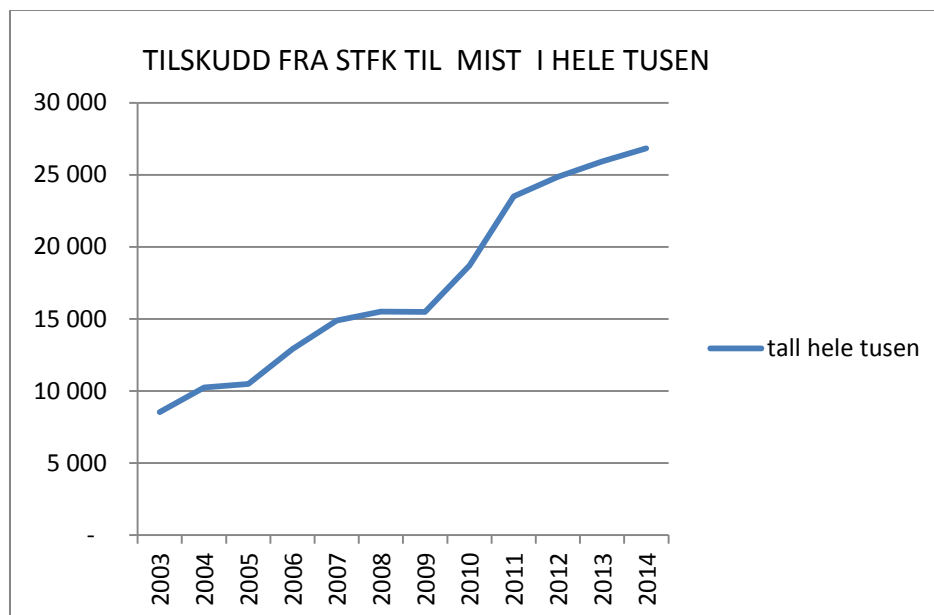
4 Økonomiske ressurser og prioriterte investeringsområder

Lokalmuseer mottar for det meste sine faste driftstilskudd fra de kommunene de hører hjemme i. Det vanlige er at tilskuddet kun økes med kompensasjon for lønns- og prisstigning.

4.1 Faste offentlige driftstilskudd til MiST AS

I 2015 mottar MiST AS 147,8 millioner i offentlige tilskudd, fordelt med 110,9 millioner fra staten, 27,7 millioner fra fylkeskommunen og 9,2 millioner fra vertskommunene.

Staten yter 75 prosent av driftstilskuddet. Fylkeskommunen og vertskommunene, bidrar med de resterende 25 prosent. Fastsettelsen av driftstilskuddet skjer på grunnlag av budsjettsøknad fra MiST AS til staten. Tilskuddet har økt vesentlig de siste ti åra.

Dersom ikke staten kommer med en økning av tilskuddet til nye tiltak, så kan man med rimelig sikkerhet kalkulere med en lønns- og priskompensasjon på 3-3,5 prosent pr. år. I tillegg mottar MiST omlag 3 millioner i året til tilskudd til investeringer. Det er innenfor denne rammen MiST skal utvikle museet kvalitativt og kvantitativt.

Museenes egeninntekter

MiST AS hadde i 2013 en egeninntekt på 54,4millioner herav 12,9 millioner i billettinntekter.

Prioriterte investeringsprosjekter:

Gjelder MiST AS

Når utbyggingen ved Museet Kystens Arv er gjennomført i løpet av de nærmeste årene, må nye utbyggingsbehov utarbeides. Nye uttrykte investeringsbehov er i henhold til MiSTs egen «Mål og strategiplan» følgende:

1. Jernbaneverksted for Thamshavnbanen (Orkla Industrimuseum)
2. Felles magasinløsninger inklusive publikumsmagasin
3. Ferdigstillelse av byavdelingen på Sverresborg
4. Universell utforming
5. Utbygging av Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum og Trondheim kunstmuseum.

Nye utbyggingsprosjekter må planlegges ut fra krav til universell utforming og miljø- og energiprofil. Det forutsettes at lov om anskaffelser i det offentlige følges, og at det gjennomføres arkitektkonkurranse ved større byggeprosjekter. Byggeprosjekt med statlige og regionale tilskudd skal gjennomføres med kunstnerisk utsmykking i tråd med statens regelverk for dette.

Felles magasinløsninger

Jfr. Strategier under samlingsforvaltning, s.23.

Utbyggingsbehovet kartlegges, plassering foreslås og reflekteres videre med hensyn til økonomi. Det må utarbeides en plan for samlingsforvaltning som gjelder alle museene og som tar stilling til konserveringsbehov, felles magasinløsninger, utvikling publikumsmagasin, nærmagasin og felles magasinløsninger.

Spørsmålet om samordning av konserveringstjenester og definering av kompetansebehovet på kort og lang sikt, skal være en del av forvaltningsplanen.

Jernbaneverksted for Thamshavnbanen

En prosjektplan for verkstedet, ble levert med budsjettøkningen fra MiST i 2010. Dette bygget er også et prioritert tiltak i MiSTs egen «Mål og strategiplan».

Kunstmuseene

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum sto ferdig i 1968. Museet har på grunn av manglende vedlikehold behov for rehabilitering. Et prosjekt for å sette inn helt nødvendige tiltak med tanke på brann- og tyverisikring er igangsatt. Bygningen er ikke tilrettelagt for funksjonshemmede. Museets magasiner er ikke tilrettelagt for kunsthåndverkets nye formater. Det er gjennomført et forprosjekt for å bygge ut museet på egen tomt med til sammen i overkant av 1900 m² brutto. Planen er å gi bedre tilgjengelighet og publikumsfasiliteter og å bedre visningsmulighetene for museets samling av tekstilkunst. Planen forutsetter at dagens magasiner i museet flyttes til andre lokaler.

Trondheim Kunstmuseum sto ferdig 1930 og ble bygget for Trondhjems Kunstforening. Bygningen har et betydelig behov for rehabilitering, og det er i den forbindelse utarbeidet en tilstandsrapport. Lokalene er generelt for små og de er heller ikke tilpasset visning av nyere kunstformer. Museet leier lagerplass på Dora. Museet oppgraderte bygningsmassen noe våren 2012, men ikke i den grad det er behov for. Bygningen er ikke tilrettelagt for funksjonshemmede. Det er tidligere utarbeidet et forprosjekt for utbygging av museet i området mellom museet og Bispeboligen i Bispegata 9A.

Hvordan en framtidig utbygging av museene for kunst og design skal utformes, og hvor virksomheten skal plasseres, krever en debatt og en behovsanalyse. Det advares også mot at eksisterende tiltak blir svekket når nye tiltak foreslås.

Viktige spørsmål er:

- Kan framtidens behov for magasin, utstillingsrom og publikumsfasiliteter løses ved påbygg av eksisterende bygg eller skal det bygges på en annen sentral tomt?
- Et mulig felles museumsbygg for Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum og Trondheim Kunstmuseum bør utredes som en løsning på museenes behov.

Verdensarvsenter for Røros og Cirkumferensen.

Et Verdensarvsenter for Røros og Cirkumferensen vil sannsynligvis bli Rørosmuseets ansvar, da med formidlingspunkter i hver kommune. Staten legger opp til en samfinansiering med fylkeskommunene og kommunene i verdensarvrådet.

Bygningsvedlikehold

MiST skal sette av midler til drift og vedlikehold innfor rammen av det årlige tilskuddet. Dersom det oppstår en situasjon med økt behov for tilskudd til vedlikehold må det komme som en del av en vedlikeholdsplan med tilstandsbeskrivelse inklusive et periodisert vedlikeholdsbudsjett.

4.2 Anbefaling:

Bygninger og anlegg i MiST AS

Følgende anlegg skal fullføres i perioden:

1. Nybygg ved Museet Kystens Arv
2. Jernbaneverksted, Thamshavnbanen, Orkla Industrimuseum

Behovsanalyse og forprosjekt for følgende nye byggeprosjekter bør gjennomføres:

1. Felles magasin og konserveringsverksted inklusive publikumsmagasin.
2. Utredning og behovsanalyse for utbygging av kunstmuseene.
3. Ægir – Norsk havbruksmuseum
4. Verdensarvsenter for Røros og Cirkumferensen.

Plan og forprosjekt må inneholde budsjett med finansieringsplan som ser på muligheten for å finansiere et større løft ved:

- Egenkapital
- Bruk av tilskudd til investeringer fra fylkeskommunen

- Mulighet for spillemidler fra posten «Tilskudd til regionale kulturbygg»
- Statlige tilskudd
- Private bidrag

Museenes store bygningsmasse skal være i god stand og sikret. De teknisk-industrielle kulturminnene museene har ansvar for, skal ha forsvarlig drift og være i bruk. Det bør utarbeides vedlikeholdsplaner som rulleres jevnlig.

4.3 Lokale museer og museumsutvikling i regionen.

Det er en forventning om at ressurstilgangen til de lokale museene blir bedre, også fra fylkeskommunens side. Fylkeskommunen tar et stort ansvar for økonomien i MiST gjennom årlige faste tilskudd. Å møte et ønske om økt satsing på lokalmuseer, er derfor svært krevende. Kommunene har et stort ansvar for lokalmuseenes økonomi. I og med at dette ikke er en lovpålagt oppgave, er det store forskjeller mellom kommunene når det gjelder økonomisk bidrag til museumsformål. Dette temaet blir viktig i en handlingsplan.

Tilgangen på rådgiving og museumstjenester bør også organiseres på en mer effektiv måte der rollene mellom lokale museer, kommunene, MiST AS og fylkeskommunene blir klargjort.

Del 2: Beskrivelser og definisjoner. Museumsstrategi for Sør-Trøndelag.

5 Hva er et museum? – Definisjon.

Dette planarbeidet bygger på ICOMs (International Council of Museums) definisjon, som er den aksepterte definisjonen på hva et museum er i dag:

«Et museum er en permanent institusjon, ikke basert på profitt, som skal tjene samfunnet og dets utvikling og være åpent for publikum; som samler inn, bevarer/konserverer, forsker i, formidler og stiller ut materielle og immaterielle vitnesbyrd om mennesker og deres omgivelser i studie-, utdannings- og underholdningsøyemed.»

Sammen med definisjonen utgjør ICOMs etiske retningslinjer for museer, museumsledelse og museumsmedarbeidere det verdimeslige fundament som våre museer skal bygge sin virksomhet på.

6 Museumslandskapet i fylket

6.1 Museumsreformen og Det nasjonale museumsnettverket

For styrking av museumssektoren ble det i *St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving* skissert en prosess for regional konsolidering av museene og etablering av nasjonale nettverk. Dette ble gjentatt i de påfølgende statsbudsjettene. Målet var en institusjonsstruktur med vesentlig færre og dermed faglig og administrativt sterkere enheter enn i dag, jf. St.prp. nr. 1 (2001-2002). Museumsreformen var forankret i bevaring og styrking av lokalt engasjement og deltakelse i kulturvernet, styrking av faglig kompetanse på regionalt nivå og utvikling av nasjonale nettverk. Om lag 70 museer utgjør i dag Det nasjonale museumsnettverket som ble etablert gjennom museumsreformen. Før konsolideringsarbeidet kom i gang for 10 år siden, fikk om lag 280 museer statlig driftstilskudd, for de fleste sitt vedkommende kanalisert og fordelt gjennom fylkeskommunene.

6.2 Hovedområdene for museumsvirksomhet i Sør-Trøndelag

I Sør-Trøndelag fylkes museumsplan for årene 1990-1995, ble ordningen med åtte tematiske ansvarsmuseer innført. Dermed ble museumsstrukturen i fylket i stor grad oppgaveorientert. Etter at Ringve museum ble nasjonalt finansiert, ble antall museer på tilskuddsordninga redusert til sju. Tilskuddsordninga var basert på at staten overførte museumstilskudd til fylkeskommunen, som så fordelte tilskuddet til museene supplert med egne midler. Da Trøndelag Folkemuseum overtok driftsansvaret for Meldal Bygdemuseum og Trondhjems Sjøfartsmuseum, ble antallet museer med tilskudd fra fylkeskommunen redusert til følgende fem:

- Rørosmuseet
- Orkla Industrimuseum
- Museet Kystens Arv
- Kystmuseet i Sør-Trøndelag
- Trøndelag Folkemuseum

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum ble også i 1994 museum med direkte tilskudd over statsbudsjettet. Trondheim Kunstmuseum ble tre år etter etablert som knutepunkt-institusjon med en kombinasjon av statlig, fylkeskommunal og kommunal finansiering. Kunstmuseene og Ringve ble på statens anmodning med i diskusjonen om en ytterligere konsolidering som en følge av museumsreformen som Stortinget vedtok i 2000. Fra og med 2003 ble statstilskuddene utbetalt direkte til museene.

Museumsenhetene i MiST arbeider blant annet med kunst, kunsthåndverk og design, musikk, industrikultur og kystkultur. Trøndelag Folkemuseum er det eneste museet med en generell vektlegging av regionens kulturhistorie, men forvalter også flere tematiske museer og samlinger. Trondhjems Sjøfartsmuseum, Norsk døvemuseum og Skimuseet på Sverresborg er de viktigste. De lokale museene er ofte en kombinasjon av bygdemuseer med tematiske innslag.

Museum	Beliggende i kommune	Tilsluttet MiST
Ringve	Trondheim kommune	2009
Orkla Industrimuseum	Meldal /Orkdal kommune	2009
Museet Kystens Arv	Rissa kommune	2009
Trondheim kunstmuseum	Trondheim kommune	2009
Kystmuseet i Sør-Trøndelag	Hitra kommune	2009
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum	Trondheim kommune	2011
Rockheim	Trondheim kommune	2009
Rørosmuseet	Røros kommune	2013
Sverresborg, Trøndelag Folkemuseum	Trondheim kommune	2009

MiST AS er regionens redskap for museumsutvikling og museumsorganisering. Hvert museum i MiST har både nasjonale, regionale og lokale oppgaver. Fylkeskommunen er sammen med vertskommunene museets største eier og den nest største tilskuddsgiver etter staten. Det er vesentlig at fylkeskommunen har et godt og ryddig samspill med MiST, og bygger opp om den suksesshistorie museet nå har blitt. MiST er en institusjon med omfattende museumskompetanse. Denne kompetansen er basis for en god og framtidsrettet museumsutvikling i vår region. Planen berører ulike sider med MiST og MiST sitt forhold til den øvrige museumsvirksomheten i fylket, men skal ikke forveksles med MiST sin interne strategiske plan.

De øvrige museene kan inndeles grovt i to kategorier:

1. Statlige museer tilknyttet andre departement:

Museum	Departement
Vitenskapsmuseet	Kunnskapsdepartementet
Norsk rettsmuseum	Justisdepartementet
Rustkammeret, Norsk Forsvarsmuseum	Forsvarsdepartementet
Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider	Kulturdepartementet, Kirkeavdelingen

Det er viktig at MiST og de øvrige museene i fylket utvikler et tett samarbeid med de statlige museene og trekker disse inn i museumsutviklinga i regionen.

2. Lokalmuseer, temamuseer og samlinger uten tilskudd fra stat og fylkeskommune:

Museum	Kommune
Bjugn bygdatun	Bjugn kommune
Oppdalsmuseet	Oppdal kommune
Hemne bygdemuseum	Hemne kommune
Museene i Malvik	Malvik kommune
Fjølstadtrøa husmannsplass	Malvik kommune
Selbu bygdemuseum	Selbu kommune
Meldal bygdemuseum	Meldal kommune
Jakobsli museum	Malvik kommune
Mostadmark Jernverk	Malvik kommune
Johan Nygårdsvolds Museum	Malvik kommune
Horg bygdetun	Melhus kommune
Gamle Hovin	Melhus kommune
Prestegårdslåna	Melhus kommune
Skimuseet på Hølonda	Melhus kommune
Fotomuseet på Hølonda	Melhus kommune
Flå bygdasamling	Melhus kommune
Hannah Ryggen senteret	Ørland kommune
Yrjar Heimbygdslag	Ørland kommune
Uthaugsgården	Ørland kommune
Austrått Fort	Ørland kommune
Kjeungskjær Fyr	Ørland kommune
Jødisk museum	Trondheim kommune
Ranheim bydelsmuseum	Trondheim kommune
Trondheim Sporveismuseum	Trondheim kommune
Onsøyhåggån husmannsplass	Trondheim kommune
Psykiahistorisk museum, Rotvoll	Trondheim kommune
Snillfjord museum	Snillfjord kommune
Frøya bygdemuseum	Frøya kommune
Lensvik bygdemuseum	Agdenes kommune
Åfjord bygdemuseum	Åfjord kommune
Roan bygdetun	Roan kommune
Osen bygdetun	Osen kommune
Rennebu bygdetun	Rennebu kommune
Støren bygdemuseum	Midtre Gauldal kommune
Soknedal bygdemuseum	Midtre Gauldal kommune
Singsås bygdemuseum	Midtre Gauldal kommune
Storbekkeøya museumsseter	Midtre Gauldal kommune
Osbrakka	Holtålen kommune
Petran Museum	Holtålen kommune

Gammelgården	Holtålen kommune
Ålen bygdemuseum	Holtålen kommune
Hjemmefrontmuseum, Gammelgården	Holtålen kommune
Klæbu bygdemuseum	Klæbu kommune
Skaun bygdemuseum	Skaun kommune
Orkdal bygdetun	Orkdal kommune
Tydal museum	Tydal kommune
Brekka bygdetun	Tydal kommune
Kistafoss kraftmuseum	Tydal kommune

6.3 Museenes dokumentasjonsområder

Alle museene representerer dokumentasjonsområder av nasjonal karakter som i stor grad krever et tett samarbeid i formelle og uformelle nettverk. Uten unntak bidrar de i dag også i internasjonale sammenhenger. Tabellen under gir et bilde på de faglige områdene der museene i MiST er involvert i samarbeid med andre:

Museum i MiST	Dokumentasjonsområder av regional karakter	Dokumentasjonsområder av nasjonal karakter
Rørosmuseet	Sammenhengene i Rørosregionens kulturhistorie og naturhistorie.	<ul style="list-style-type: none"> • Verdensarv • Bygningsvern • Bergverkshistorie • Sørsamisk kulturhistorie • Naturbruk og nasjonalparksenter.
Orkla industrimuseum	Industriutvikling i Orkladalføret Arbeiderminner	Industrihistorie, gruvedrift, museumsjernbane
Museet Kystens Arv	Fiskerihistorie, kystkultur i fjordmiljø	Klinkbygde båter, seiling med råsegl, handlingsbåren kunnskap
Kystmuseet i Sør-Trøndelag	Sjøfart, fiskeri og kystkultur i nær fortid og samtid.	Oppdrettsnæringa/framveksten av havbruksnæringa i Norge.
Trondheim kunstmuseum	Innsamlingsansvar og viktig regional kompetanse.	Allmenn norsk kunstsamling og samling av regionale kunstnere.
Ringve	<ul style="list-style-type: none"> • Musikkhistorie • Tordenskjold - historie • Lystgårder i Trondheim 	<ul style="list-style-type: none"> • Musikkinstrumenter – norsk og internasjonal samling • Musikk som immateriell kulturarv

		<ul style="list-style-type: none"> • Noter og manuskripter • Konserveringsverksted med dokumentasjon
Rockheim	Trøndersk populærmusikk og – kultur. Populærmusikk og – kultur i Trondheim.	Norsk populærmusikk og – kultur fra 1950 og opp til i dag, Minnemateriale av både immateriell og materiell karakter, så som intervjuer, lydopptak, filmopptak, instrumenter, plakater, fotos og private scrapbøker osv.
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum	Trøndersk kunsthåndverk	Internasjonal samling av kunsthåndverk, betydelig norsk samling

7 Det offentlige ansvaret for museumsdrift og -utvikling.

7.1 Statens ansvar

Kulturdepartementet legger viktige premisser for norske museer med statlig tilskudd. Dette gjøres i vesentlig grad gjennom det årlige tilskuddsbrevet. Norsk kulturråd har ansvar for faglig utvikling på museumsområdet og er involvert i økonomiforvaltningen av museumstilskuddet. Det er behov for, på bakgrunn av erfaring fra snart 12 år med ny forvaltningsordning, å bli mer presis på fordelingen av det politiske og faglige ansvaret mellom fylkeskommunen på den ene siden og Kulturdepartementet og Norsk kulturråd på den andre.

Stortingsmelding nr. 49 (2008-2009) *Framtidas museum. Forvaltning, forskning, formidling, fornying* som ble behandlet i Stortinget våren 2010, uttrykker gjeldende nasjonal museumspolitik. Stortingsmeldinga understreker at de «fire F-ene» skal utgjøre de sentrale mål for museumsutviklingen i Norge:

Mål 1 Forvaltning

Museenes samlinger skal sikres og bevares best mulig for ettertiden og gjøres tilgjengelig for publikum og for forskning, bl.a. gjennom gode sikrings- og bevaringsforhold samt prioritering og koordinering av samlingene.

Mål 2 *Forskning*:

Forskning og kunnskapsutvikling ved museene er et nødvendig faglig grunnlag for innsamling, dokumentasjon og formidling, og skal sikres gjennom økt forskningssamarbeid, både i museumsnettverket og mellom museene og forskningsmiljøer i kunnskapssektoren.

Mål 3 *Formidling*

Museene skal nå publikum med kunnskap og opplevelse og være tilgjengelig for alle, bl.a. gjennom målrettet tilrettelegging for ulike grupper og aktuell formidling som fremmer kritisk refleksjon og skapende innsikt.

Mål 4 *Fornyning*

Museene skal være oppdaterte og aktuelle i alle deler av sin virksomhet, være solide institusjoner og

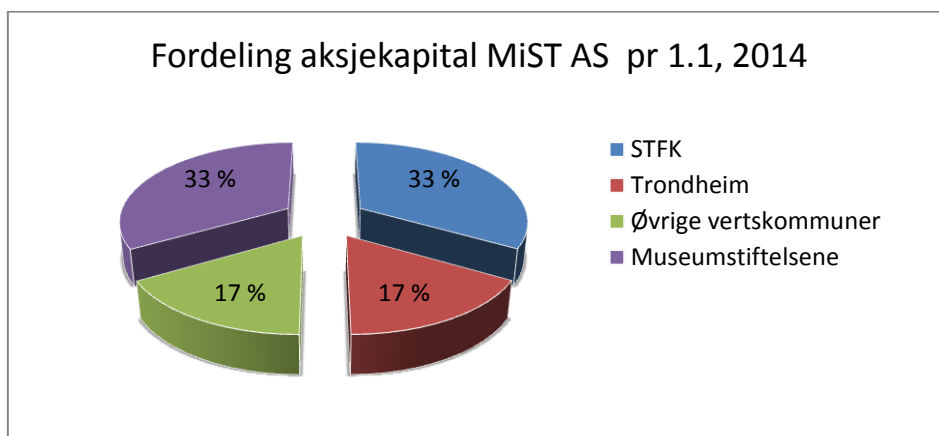
ha en aktiv samfunnsrolle gjennom faglig utvikling, nytenking og profesjonalisering og gjennom utvikling av digital forvaltning og formidling.

7.2 Fylkeskommunens ansvar

Etter at staten endret tilskuddsordningen og museer med statlige tilskudd ble knyttet nærmere staten gjennom Kulturdepartementet, har ikke fylkeskommunene og kommunene hatt en like tydelig rolle i politikktutforming for dette området som tidligere.

Det kan synes som om MiST AS noen ganger ser på staten som en viktigere premissleverandør enn fylkeskommunen. Fylkeskommunen har derfor behov for å klargjøre museenes regionalpolitiske samfunnsoppdrag, ikke minst for å begrunne den framtidige økonomiske innsatsen. Fylkeskommunen, som regional utviklingsaktør og tilskuddspart, skal på kulturpolitisk grunnlag, delta i utforming av strategier og utviklingsoppgaver som er viktige for kulturfylket Sør-Trøndelag.

Fylkeskommunen eier 33,3 prosent av aksjene i MiST. De andre eierne er vertskommuner og de åtte museumsstiftelsene som inngår i MiST. Gjennom eierskapsstrategien som ble vedtatt høsten 2013, har Fylkestinget angitt hvilke strategier det har for eierskapet. I den forbindelse er det også påpekt det viktige skillet mellom Fylkestinget som eier, og fylkesrådmannen som forvalter av tilskuddet til MiST.

Som eier skal fylkeskommunen ta stilling til hvordan eierskapet best skal ivaretas og hvem som skal representere fylkeskommunen på generalforsamlingene. En eierstrategi for selskapet skal gi deltakerne på generalforsamlinga en formening om hva fylkeskommunen vil med sitt eierskap.

Det er fylkesrådmannen/administrasjonen som skal ivareta rollen som bestiller og tilskuddsgiver basert på fylkestingets strategiske vedtak for saksområdet generelt, og selskapet spesielt. Det administrative organet, det vil si fylkesrådmannen, skal ha kontakt med selskapets administrasjon i sin rolle som tilskuddsgiver og oppfølger av politiske vedtak.

7.3 Kommunenes ansvar

Kommunene i Sør-Trøndelag har et ulikt ansvar. På den ene sida har vi de seks vertskapskommunene til museene i MiST, Orkdal, Meldal, Røros, Hitra, Rissa og Trondheim. Disse kommunene betaler nå

en andel av det offentlige tilskuddet til MiST. På den andre sida har vi en rekke kommuner med lokale museer finansiert gjennom kommunale tilskudd og som baserer sin drift på en aktiv frivillig innsats. Trondheim kommune står i en særstilling da fem av ni museer som utgjør MiST ligger i byen. De lokale museene har i flere tilfeller en relasjon og et samarbeid med MiST. Mange ønsker at dette samarbeidet skal bli tettere og bedre. I noen fylker ble samtlige lokale museer med i et konsolidert museum. I Sør-Trøndelag valgte en å konsolidere de museene som før var med i det nasjonale museumsnettverket. Det vil si de som også tidligere mottok statstilskudd. Et viktig og ofte gjentatt spørsmål er lokalmuseenes ressursmessige tilstand etter dannelsen av MiST AS.

8 Museumsstrategi fra 2006 - Mål og måloppnåelse

Den museumsstrategien for Sør-Trøndelag som ble vedtatt i 2006 har i perioden fungert som en god retningsgiver for utviklingen av MiST og forhåpentligvis andre museer. Noen områder krever fortsatt oppmerksomhet og bør fortsatt følges opp, men mye er oppnådd:

- ✓ Konsolideringsprosessen skjøt fart og førte til etableringen av Museene i Sør-Trøndelag i 2008. Innenfor MiST har også flere utfordringer som ble tatt opp i planen fått sin løsning.
- ✓ Rockheim er etablert og har vært en suksess siden åpningen.
- ✓ Ringve har fullført sitt nybygg i 2013.
- ✓ Bygningsvernsenteret ved Rørosmuseet er videreutviklet og har styrket sin posisjon.
- ✓ Trondhjems Sjøfartsmuseum og Norsk Døvemuseum er oppgradert.
- ✓ Ved Museet Kystens Arv er det gjennomført arkitektkonkurranse med tanke på snarlig byggestart av nytt museumsbygg.
- ✓ Samlingsforvaltning og digitalisering har vært prioritert og viser gode resultater.
- ✓ Trondheim kunstmuseums avdeling i Gråmølna ble fullført.
- ✓ Det har vært en betydelig økning i driftstilskudd til museene, og vi har fått i stand en god avtale med staten om tilskuddfordeling mellom stat og region (75/25).
- ✓ Museene tar sitt samfunnsansvar alvorlig og reflekterer i langt større grad enn før de samfunnsmessige endringer som skjer i regionen og i landet. Kulturelt mangfold er et viktig stikkord.
- ✓ Det er tilført ekstra offentlige tilskudd for vedlikehold av antikvariske bygninger og driftsbygninger.
- ✓ Egeninntektene øker på flere områder.
- ✓ Museene publiserer fortløpende sine registreringer på nett via digitaltmuseum.no

- ✓ Attraktiviteten har økt og formidlingsarbeidet er stadig under utvikling.

9 Museene og kulturarven

Begrepet kulturarv er på den ene siden et godt norsk uttrykk og et uttrykk som har sin rot i impulser fra utlandet spesielt i forbindelse med konvensjoner og andre dokumenter fra UNESCO. Vi bruker begrepet verdensarv der det på engelsk heter World Heritage. Begrepet kan brukes om alle kulturelle minner fra de eldste tider og fram til i dag, minner fra alle sosiale lag som kan dreie seg om alt fra praktverk til enkle bruksgjenstander og fortellinger. Kulturarven består av både materielle og immaterielle kulturminner som kan forbindes med vårt kulturelle ståsted, og kan ikke oppfattes som et statisk fenomen. Kulturvern knyttes gjerne til arbeid med kulturarven.

Både frivillige organisasjoner og offentlige institusjoner spiller en viktig rolle i arbeidet med innsamling, dokumentasjon, bevaring, forskning og formidling av vår kulturarv. Historielagene, Norsk folkeminnelag, Norsk lokalhistorisk arkiv, Norsk Kulturarv, Fortidsminneforeningen, kystlagene og museumslagene er eksempler på organisasjoner som utfører omfattende arbeid med vår kulturarv. De viktigste offentlige institusjonene med ansvar for å ivareta kulturarven er foruten departementene Riksantikvaren, Arkiverket, Norsk kulturråd, Nasjonalbiblioteket, Det nasjonale museumsnettverket, universitets-museene, lokalmuseene, fylkeskommunene og ikke minst kommunene. Mangfoldet er stort, men en helhetlig struktur mangler for forvaltningen av kulturarven.

Museene spiller en vesentlig rolle i arbeidet med å ta vare på og utvikle vår kulturarv. Det er en viktig og krevende oppgave å definere hva som er relevant kulturarv. Spesielt krevende blir arbeidet når en skal forholde seg til nær fortid og samtid.

Museene har ofte et mer eller mindre tett samarbeid med de øvrige delene av kulturvernet. Det gjelder både de frivillige organisasjonene og de offentlige organene. Foruten Kulturdepartementet og Norsk kulturråd, som også er oppdragsgivere, er de viktigste samarbeidspartnerne historielagene, kulturminnevernet, arkiverket, bibliotekene på alle nivå.

Vedlegg:

Sør-Trøndelag fylkeskommunes eierskapsstrategi for Museene i Sør-Trøndelag AS:

Vurdering av selskapet																																									
	Kriterier	Vurdering																																							
1	Selskapets formål/ forretnings- ide	<p>Selskapets formål er nedfelt i vedtektene, som ble vedtatt på stiftelsesmøtet:</p> <p>§3 Virksomhet Museene i Sør-Trøndelag AS skal med sine enheter (Kystmuseet i Sør-Trøndelag, Orkla Industrimuseum, Museet Kystens Arv, Ringve Museum Musikkhistoriske Samlinger med Rockheim, Trondheim Kunstmuseum og Trøndelag Folkemuseum) og samlinger berike samfunnet med kunnskap, forståelse og opplevelse.</p> <p>Museene i Sør-Trøndelag AS skal tilstrebe god tilgjengelighet til museenes samlinger og kompetanse. Basisfunksjonene innsamling, bevaring, forskning og formidling skal være preget av høy kvalitet og sterke fagmiljøer i god kontakt med kolleger nasjonalt og internasjonalt. Selskapet skal arbeide for å styrke det lokale engasjementet for kunst, kulturhistorie og kulturvern.</p> <p>Museene i Sør-Trøndelag AS skal videreføre og utvikle driften ved enhetene som inngår i selskapet og handle i samsvar med ICOMs museumsetiske regelverk. Selskapets formål er ideelt og selskapet skal ikke betale utbytte til aksjonærene.</p>																																							
2	Kort beskrivelse av historisk bakgrunn for eierinteressen, samt senere års utvikling	<p>Museene i Sør-Trøndelag AS (MiST AS) ble etablert som felles driftsselskap for 8 museer fra 1.1.2009. Utgangspunktet for prosessen med konsolidering på museumsområdet var den såkalte "ABM-meldingen" 13 til Stortinget fra 2000. Denne gir klare signaler om samordning innenfor museumsområdet med sterkere regionale enheter samlet i et nasjonalt nettverk. Det var allerede på 1990-tallet gjennomført en viss konsolidering av mindre museumsenheter i Sør-Trøndelag, men ABM-meldingen og påfølgende signaler fra departementet la føringer om ytterligere konsolidering. Fra 1.1.2012 inngår Nordenfjeldske Kunstinstrimuseum i MiST AS og fra 1.1.2014 gjelder det samme Rørosmuseet. MiST AS har styrket sin posisjon og er i dag en av landets største museumsorganisasjoner. Selskapet eies av Sør-Trøndelag fylkeskommune, vertskommunene for de konsoliderte museene og eierstiftelsene for de opprinnelige museene. Disse eierandelene fordeler seg per 1.1.2011 slik:</p> <table border="1"><thead><tr><th>Eier</th><th>Aksjer</th><th>Andel</th></tr></thead><tbody><tr><td>Sør-Trøndelag Fylkeskommune</td><td>16652</td><td>33.30 %</td></tr><tr><td>Vertskommuner</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Trondheim Kommune</td><td>8325</td><td>16.65 %</td></tr><tr><td>Rissa Kommune</td><td>2775</td><td>5.55 %</td></tr><tr><td>Hitra Kommune</td><td>2775</td><td>5.55 %</td></tr><tr><td>Meldal Kommune</td><td>1388</td><td>2.78 %</td></tr><tr><td>Orkdal Kommune</td><td>1387</td><td>2.77 %</td></tr><tr><td>Sum kommuner</td><td>16650</td><td>33,30 %</td></tr><tr><td>Museumsstiftelser</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Stiftelsen Kystmuseet På Hitra</td><td>2783</td><td>5.56 %</td></tr><tr><td>Orkla Industrimuseum</td><td>2783</td><td>5.56 %</td></tr><tr><td>Trondheim Kunstmuseum</td><td>2783</td><td>5.56 %</td></tr></tbody></table>	Eier	Aksjer	Andel	Sør-Trøndelag Fylkeskommune	16652	33.30 %	Vertskommuner			Trondheim Kommune	8325	16.65 %	Rissa Kommune	2775	5.55 %	Hitra Kommune	2775	5.55 %	Meldal Kommune	1388	2.78 %	Orkdal Kommune	1387	2.77 %	Sum kommuner	16650	33,30 %	Museumsstiftelser			Stiftelsen Kystmuseet På Hitra	2783	5.56 %	Orkla Industrimuseum	2783	5.56 %	Trondheim Kunstmuseum	2783	5.56 %
Eier	Aksjer	Andel																																							
Sør-Trøndelag Fylkeskommune	16652	33.30 %																																							
Vertskommuner																																									
Trondheim Kommune	8325	16.65 %																																							
Rissa Kommune	2775	5.55 %																																							
Hitra Kommune	2775	5.55 %																																							
Meldal Kommune	1388	2.78 %																																							
Orkdal Kommune	1387	2.77 %																																							
Sum kommuner	16650	33,30 %																																							
Museumsstiftelser																																									
Stiftelsen Kystmuseet På Hitra	2783	5.56 %																																							
Orkla Industrimuseum	2783	5.56 %																																							
Trondheim Kunstmuseum	2783	5.56 %																																							

		<p>Museet Kystens Arv 2783 5.56 %</p> <p>Stiftelsen Ringve 2783 5.56 %</p> <p>Museum Musikkhistoriske Samlinger</p> <p>Trøndelag Folkemuseum 2783 5.56 %</p> <p>Stiftelse</p> <p>Sum museumsstiftelser 16698 33,40 %</p> <p>Sum 50000</p>
3	<p>Fremtidig eierskap: prinsipper for vurdering</p> <p>a) Kapitalbinding ssynspunkt</p> <p>b) Oppfølgings- og investeringsbehov</p> <p>c) Virksomhetso mrådets utvikling og risiko</p> <p>d) Samfunnsmessig betydning</p>	<p>Årsresultat: 2012 2 238 041</p> <p>Driftsresultat 2012: 521 345</p> <p>Egenkapital pr 31.12. 2012: 20 280 391</p> <p>Gjeld pr. 31.12.2013: 47 925 194</p>
4	<p>Overordnede styringssignaler til styrene, for eksempel politiske målsettinger knyttet til miljø, likestilling, etikk osv.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Forankret i STFK gjennom museumsstrategi og årlige strategiplaner med budsjett og andre politiske saker knyttet til museumsområdet. - STFK gir styringssignaler gjennom politisk deltakelse i generalforsamling og årlige tilskuddsbrev. - Det er vedtatt rutine for systematiske møter mellom administrasjonen i MiST og fylkesrådmannen. - Statlige styringssignaler gis gjennom årlige tildelingsbrev fra Kulturdepartementet. - Årsmelding for 2012 viser at MiST har nådd målsetting m.h.t. likestilling og miljø -
5	Selskapets vedtekter – behov for	<ul style="list-style-type: none"> - Ser ingen umiddelbare behov for endring

	endringer	
6	<p>Utbyttepolitikk :</p> <p>a) Selskaper med kommersielt formål – krav til utbytte</p> <p>b) Selskaper med blandet formål og politisk formål –</p> <p>c) synliggjøring av kostnader for disse selskaper.</p> <p>d) Grad av ressursbruk/ måloppnåelse</p>	<p>Ideelt selskap, har ikke som formål å skaffe eierne direkte økonomisk utbytte.</p> <p>Et eventuelt overskudd av driftsmidlene skal anvendes til realisering av selskapets formål.</p> <p>Har vedtatt at 1 % av brutto inntekt skal avsettes til kapitalfond. 2012: 1,8 mill. kroner.</p> <p>Har som mål at maksimum 60 % av omsetningen skal brukes til personalkostnader.</p> <p>Måloppnåelse og ressursbruk vurderes på grunnlag av selskapets årsberetning og årsmelding. For 2012 vurderte styret at måloppnåelsen var god.</p>
7	Selskapets kapitalstruktur – analyse av denne	<ul style="list-style-type: none"> - Fastsatt prosentfordeling av tilskudd mellom stat, fylke og vertskommunene der staten betaler - 75 % og regionen 25 %. Fordeling mellom fylkeskommune og vertskommunene etter avtale. - Selskapet har en solid kapitalforvaltning. Når det gjelder risikovurdering vurderes Museene i Sør-Trøndelag som en solid institusjon med forutsigbar økonomi. Finansiering av selskapene er regulert i faste avtaler om finansiering fra stat, fylke og kommune. Selskapet forvalter store verdier, men vurderes å ha nødvendige administrative støttefunksjoner som sikrer en forsvarlig drift. Risikoen for styremedlemmenes personlige ansvar vurderes å være lav. -
8	Styrehonorar	<ul style="list-style-type: none"> - Fastsettes i generalforsamling. <p>Samlet godtgjørelse til styret 241 286 kroner i 2012 fordeles slik: Styrehonorar skal utbetales etter at styret har avgitt årsberetning og regnskap for 2 av generalforsamlingen. Styrets honorar er fordelt slik: Styreleder kr 75.000,- pr. år, styremedlemmer kr 30.000,- pr. år, varamedlemmer kr 5000,- pr. år og tillegg på kr 3.000,- pr. oppmøte. Det forutsettes minimum 75 % oppmøte for at faste styremedlemmer skal få fullt ho</p> <ul style="list-style-type: none"> -
9	Det rettslige ansvarsforhold mellom	<ul style="list-style-type: none"> - Museene i Sør-Trøndelag er organisert som et aksjeselskap og er regulert gjennom aksjeloven. Selskapet er et selvstendig rettssubjekt, noe

	selskapsform og eier	som begrenser eiernes styringsmulighet.	
10	Annet	STFK som eier er også tilskuddsgiver og bestiller. Administrasjonen følger opp dette med administrasjonen i MIST på grunnlag av politiske vedtak blant annet i Strategiplanene.	
Strategi for selskapet			
	Momenter	Fortsatt eie	Avhende
1	Mål for eierskapet	Fortsatt eie, ikke avhende. STFK skal fortsatt inneha 33 1/3 % av aksjene.	
2	Begrunnelse for avhendelse		
3	Finansielle mål	Ideelt aksjeselskap; eventuelt overskudd går tilbake til formålet	
4	Optimalisere samfunnsmessig nytte eller kombinasjon av disse målene	<p>Samfunnsmessig nytte uttrykkes i formålet og i STFKs årlige strategiplaner med budsjett samt i statlige føringer for museumsvirksomhet med statstilskudd. I Strategiplan 2014-2017 med budsjett 2014 uttrykkes det at fylkeskommunen vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra til å sikre fredning av DS Hansteen og sikre en bærekraftig driftsform for DS Hansteen innenfor MiST. • Fullføre museumsplanarbeidet. Her må det avklares forventninger til hvilken faglig rolle MIST kan forventes å spille overfor lokale initiativ, samt fylkeskommunens eget engasjement i lokale og regionale prosesser. I strategiplan 2014 – 2017 med budsjett 2014 99 uttrykkes blant annet følgende: • Digitalisering av museumssamlingene, dokumentasjon og formidling må fortsatt prioriteres av MIST og de øvrige museene. 	

